

MUSEUM SP≡LKLOK

Jaarrapport 2020 samengevat

1. BESTUURSVERSLAG OVER 2020

Statutaire naam: Stichting Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement
Gevestigd te Utrecht

Het bestuur van het museum bestaat uit een persoon: directeur Marian van Dijk.
De samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2020 was als volgt:
(datum 1e benoeming, herbenoembaar, jaar herbenoeming).

- De heer J.W.R. van Lunteren, voorzitter 27-11-2018, ja, 2021
- De heer M.G. Bierman, penningmeester 30-11-2015, ja, 2021
- Mevr. S.G. van Dockum, 27-06-2017, ja, 2023
- Mevr. C. Jager, 25-06-2015, ja, 2021
- De heer S.H. Linnenbank, 26-11-2019, ja, 2022

Beleid

De missie van het museum:

Museum Speelklok wil mensen raken met de wondere wereld van zelfspelende muziekinstrumenten.

Het beleid is gericht op het succesvol beheren en online en offline ontsluiten van de grootste en belangrijkste openbare collectie historische mechanische muziekinstrumenten. De daaruit volgende kerndoelen, zoals vastgelegd in het ondernemingsplan 2017-2020, zijn:

- Het succesvol online en offline presenteren van de (im)materiële collectie.
- Het opbouwen van het internationale kenniscentrum op dit gebied.
- Het vergroten van de maatschappelijke betekenis in de stad Utrecht.
- Het verhogen van het aantal bezoekers.
- Een rendabele bedrijfsvoering.

De beleidsvoornemens ten aanzien van de kerndoelen zijn vertaald in een financiële meerjarenprognose die is gebaseerd op een realistische inschatting van de eigen inkomsten en die inzicht biedt in de kosten en baten per kerndoel.

Ten aanzien van de omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen hanteert het museum de subsidierichtlijn van de gemeente Utrecht.

Risico's

Museum Speelklok kent financiële risico's ten aanzien van de inkomstenbronnen; het museum is deels afhankelijk van subsidies en het aantal bezoekers is wisselend per jaar.

De subsidies zijn deels structureel, zoals de subsidie van de Gemeente Utrecht en de BankGiro Loterij, en deels incidenteel voor projecten. Van 2019-2023 ontvangt Museum Speelklok een jaarlijkse bijdrage van de Bankgiro Loterij voor aankoop, restauratie en presentatie van de collectie.

Museum Speelklok probeert zoveel mogelijk eigen inkomsten te generen om daardoor minder afhankelijk te zijn van subsidies. Er wordt geïnvesteerd in goede relaties met de subsidiegevers en projecten worden doorlopend gemonitord en tussentijds geëvalueerd. Daarnaast wordt er een buffer aangehouden in het eigen vermogen voor het geval de eigen inkomsten of subsidies tegenvallen. Het risico van oninbare debiteuren wordt afgedekt door een adequate debiteuren bewaking.

Het museum maakt zich wel zorgen over het effect op de lange termijn van alle uitgaven die zijn gedaan voor steunmaatregelen door zowel de overheid als de fondsen. Museum Speelklok hoopt dat zowel de structurele steun van de Gemeente Utrecht en de Bankgiro loterij als de incidentele bijdragen vanuit de fondsen voor grote projecten ook in de toekomst gehandhaafd zullen blijven.

Resultaat

In 2020 werden de meeste onderdelen van het project *Straatmuziek* afgerond; alleen de tentoonstelling is verlengd tot de eerste week van 2022. Het project is binnen de begroting gerealiseerd met substantiële bijdragen uit externe fondsen die behouden zijn gebleven ondanks het feit dat er veel minder bezoekers konden worden ontvangen.

Totaal moest het museum driemaal in lockdown en zorgde de 1,5 meteropstelling ervoor dat in 2020 slechts 35% van het begrote aantal bezoekers konden worden ontvangen. De inkomsten uit de winkel en het café daalden mee en de zaalverhuur kwam geheel tot stilstand.

1. BESTUURSVERSLAG OVER 2020

Resultaat (vervolg)

Museum Speelklok heeft compensatie ontvangen via de regelingen NOW, TVL, TOGS en de "Compensatieregeling Coronacrisis Musea meer dan 100.000 bezoekers" (matching fund) via Mondriaan fonds door het Ministerie van OCW, de Provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht. Omdat de laatst genoemde compensatie gebaseerd was op de eigen inkomsten uit 2017 en 2018 heeft dit tot een positief resultaat over 2020 geleid. Het museum heeft van het restant van het matching fund een bestemmingsreserve gevormd die in 2021 ingezet wordt om de verdere derving van eigen inkomsten op te vangen.

Voornemens 2021

De statuten en de kerndoelen blijven ongewijzigd. De belangrijkste activiteiten in 2021 zijn de realisatie van een reeks podiumpresentaties rond het thema 'koloniaal verleden' en een tentoonstelling rond de muziekinstrumenten van Nicolaus Winkel.

Op 26 november 2020 heeft de Raad van Toezicht de begroting 2021 vastgesteld op basis van de prognose die toen gemaakt kon worden aan de hand van de beschikbare kennis over de ontwikkeling van de pandemie en het recht op compensatie door de overheid van gedeerde inkomsten. Voor 2021 is daarin een negatief exploitatieresultaat van € 282.147 begroot.

Voor de eerste helft van 2021 zijn de risico's te hanteren dankzij de steunmaatregelen; voor de tweede helft van 2021 hoopt Museum Speelklok Museum op extra ondersteuning. We zijn blij dat de Gemeente Utrecht heeft aangegeven dat de subsidie zal worden voortgezet voor de nieuwe beleidsperiode 2021-2024, ook als daar door de gevolgen van de corona-pandemie een aangepaste prestatie tegenover staat.

Marian van Dijk, maart 2021

2. BALANS PER 31 DECEMBER 2020

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>ACTIVA</u>		
Materiële vaste activa		
Museumcollectie	p.m.	p.m.
Inrichting en inventaris	p.m.	p.m.
Auto	1.371	3.931
Machine	13.062	18.276
Totaal materiële vast activa	<u>14.433</u>	<u>22.207</u>
Vlottende activa		
Vorraden	38.638	45.393
Debiteuren	6.402	60.162
Belastingen, nog te ontvangen	24.710	12.080
Projecten, nog te vorderen bedragen	130.231	19.442
Overige vorderingen en vooruitbetaalde bedragen	141.691	123.829
Liquide middelen	1.321.511	866.726
Totaal vlottende activa	<u>1.663.183</u>	<u>1.127.632</u>
Totaal activa	<u>1.677.616</u>	<u>1.149.839</u>
<u>PASSIVA</u>		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	220.437	220.437
Bestemmingsreserve noodsteun matchingsfund	138.879	0
Bestemmingsreserve bijzondere tentoonstelling	0	0
Bestemmingsreserve restauratie Perlee orgel	35.315	43.555
Totaal eigen vermogen	<u>394.631</u>	<u>263.992</u>
Voorziening groot onderhoud	253.021	230.432
Kortlopende schulden		
Crediteuren	56.732	111.017
Belastingen, nog te betalen	45.980	48.970
Projecten, vooruit ontvangen subsidie	488.339	325.701
Overige schulden en vooruit ontvangen bedragen	438.913	169.727
Totaal kortlopende schulden	<u>1.029.964</u>	<u>655.415</u>
Totaal passiva	<u>1.677.616</u>	<u>1.149.839</u>

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

BATEN	2020	2019
	€	€
Eigen inkomsten		
<u>Directe opbrengsten</u>		
Publieksinkomsten	301.206	751.915
Inkomsten horeca	59.662	198.674
Inkomsten zakelijke verhuur	33.490	116.400
Overige directe inkomsten	115.980	276.890
Totaal directe opbrengsten	<u>510.338</u>	<u>1.343.879</u>
<u>Indirecte opbrengsten</u>	10.331	12.980
<u>Bijdragen uit private middelen</u>		
Particulieren	3.823	0
Vrienden stichting	0	83.000
Private fondsen	24.250	200.000
Goede doelen loterijen	85.676	930.566
Totaal bijdragen uit private middelen	<u>113.749</u>	<u>1.213.566</u>
Totaal eigen inkomsten	634.418	2.570.425
Publieke subsidies		
Totaal structureel Gemeente	922.154	893.560
Totaal incidenteel Gemeente	138.598	21.000
Totaal incidentele subsidie Rijk: TOGS & TVL	99.265	
Totaal incidentele subsidie Rijk, via Mondriaan	230.997	40.000
Totaal Incidentele subsidie Provincie Utrecht	92.398	
Totaal publieke subsidies	<u>1.483.412</u>	<u>954.560</u>
TOTAAL BATEN	<u>2.117.830</u>	<u>3.524.985</u>
LASTEN		
Beheerslasten		
<u>Beheerslasten materieel</u>		
Huisvestingskosten	198.871	208.597
Groot onderhoud monument	65.801	64.253
Algemene beheer- en administratiekosten	76.246	86.203
Marketing- en communicatiekosten	85.378	57.346
Afschrijvingen	7.774	7.774
Totaal beheerslasten materieel	<u>434.070</u>	<u>424.173</u>
<u>Beheerslasten personeel</u>	389.323	393.950
Totaal beheerslasten	823.393	818.123
Activiteitslasten		
<u>Activiteitslasten materieel</u>		
Horeca kosten	31.861	75.137
Souvenirskosten	22.347	57.193
Internationaliseringskosten / expertmeeting	0	5.685
Beheerskosten collectie	51.528	39.375
Acquisitie commerciële activiteiten	1.934	1.584
Tentoonstelling, presentatie, educatie	82.355	869.002
Collectie	86.676	692.546
Totaal activiteitslasten materieel	<u>276.701</u>	<u>1.740.522</u>
<u>Activiteitslasten personeel</u>	887.041	976.107
Totaal activiteitslasten	<u>1.163.742</u>	<u>2.716.629</u>
TOTAAL LASTEN	<u>1.987.135</u>	<u>3.534.752</u>

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	130.695	-9.767
Saldo rentebaten /-lasten	-56	-102
EXPLOITATIERESULTAAT	<u>130.639</u>	<u>-9.869</u>
VERWERKING EXPLOITATIERESULTAAT		
Toevoeging resultaat aan algemene reserve	0	18.068
Toevoeging bestemmingsreserve noodsteun matchingsfund *)	138.879	
Onttrekking bestemmingsreserve bijzondere tentoonstelling	0	-24.953
Onttrekking bestemmingsreserve restauratie Perlee orgels	-8.240	-2.984
	<u>130.639</u>	<u>-9.869</u>

*) Bestemmingsreserve noodsteun matchingfund:

Het Museum heeft een bijdrage ontvangen via de "Compensatieregeling Coronacrisis Musea meer dan 100.000 bezoekers" (matchingsfund) via het Mondriaan fonds door het Ministerie van OCW, de Provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht. Omdat de compensatie gebaseerd was op de eigen inkomsten uit 2017 en 2018 heeft dit tot een positief resultaat over 2020 geleid. Het museum heeft van het restant van het matchingsfund een bestemmingsreserve gevormd die in 2021 ingezet wordt om de verdere derving van eigen inkomsten op te vangen.

4. ALGEMENE TOELICHTING

Statutaire naam: Stichting Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement
Vestigingsplaats: Utrecht

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. Tevens is bij de inrichting van de jaarrekening rekening gehouden met de voorwaarden die de Algemene Subsidieverordening 2019 van de Gemeente Utrecht stelt. De activa en passiva zijn opgenomen voor de verkrijgingsprijs tenzij anders opgegeven of vermeld.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van de Stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Museumcollectie

De museumcollectie is "pro memorie" opgenomen en niet afzonderlijk gewaardeerd. Een deel van de collectie is in bruikleen verkregen.

Inrichting en inventaris

De kosten van inrichting en inventaris worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Voertuigen

De waarde van een voertuig wordt gebaseerd op de aankoopprijs verminderd met de inruilwaarde van het oude voertuig. De afschrijftermijn bedraagt 5 jaar.

Machine

De waarde van een machine wordt gebaseerd op de aankoopprijs. De afschrijftermijn bedraagt 5 jaar.

Investeringsbijdragen en -subsidies

Bijdragen en subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Bijzondere waardevermindering

De Stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voorraden

De voorraden souvenirs, café en keuken worden gewaardeerd tegen kostprijs of verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden. De voorraad museumkaarten wordt gewaardeerd tegen verkoopprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Voorzeningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

4. ALGEMENE TOELICHTING

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsfondsen

Dit betreffen gelden ontvangen van derden die voor een specifiek doel zijn bestemd en die daardoor een afgezonderd deel van het eigen vermogen vormen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd voor door het bestuur, rekening houdend met bepalingen van derden, benoemde specifieke bestedingsmogelijkheden en vormen daardoor een afgezonderd deel van het eigen vermogen.

Voorziening groot onderhoud

De Stichting huurt van de Gemeente Utrecht de Buurkerk en het perceel Buurkerkhof 11 (kosterwoning) vanaf 22 november 1984. Voor rekening van huurder (de Stichting) komen alle kosten van onderhoud- en herstelwerkzaamheden. De voorziening groot onderhoud wordt mede gevormd door de door de Gemeente Utrecht verstrekte gelden ten behoeve van tegemoetkoming in de dekking van de (toekomstige) onderhoudslasten van de Buurkerk onder aftrek van de verrichte onderhoudskosten.

Projecten

De bijdragen die de Stichting ontvangt worden opgenomen op de balans onder de vooruit ontvangen bedragen en afhankelijk van de besteding:

- i) in mindering gebracht op de investering;
- ii) na afronding van het project samen met de daarmee samenhangende projectlasten ineens in de staat van baten en lasten verwerkt (bij voorwaardelijke verstrekking van bijdragen);
- iii) zodra met enige mate van zekerheid valt vast te stellen dat de bijdragen met betrekking tot een project of een gedeelte van een project definitief verleend zullen worden, worden zowel de bijdragen als de gemaakte kosten opgenomen in de staat van baten en lasten.

De projecten betreffen specifieke activiteiten waarvoor de Stichting bijdragen werft van derden. In de jaarrekening is een positief saldo per project gepresenteerd als actief (debet: nog te vorderen bedragen als gevolg van bestedingen) en een negatief saldo per project als passief (credit: vooruit ontvangen/nog te besteden bedragen).

NOW-Subsidies en COVID-19 gerelateerde bijdragen

NOW-subsidies en bijdragen worden zo mogelijk direct verwerkt in de staat van baten en lasten in het jaar waarop deze betrekking heeft, voor zover de hoogte van het bedrag betrouwbaar kan worden bepaald en is voldaan aan de gestelde subsidievoorwaarden.

Het verwachte te vorderen bedrag wordt in de balans verantwoord onder de post vorderingen en overlopende activa en het verwachte terug te betalen bedrag wordt opgenomen onder de overige schulden. Indien per balansdatum de hoogte van de bijdrage en/of het subsidiebedrag nog niet betrouwbaar kan worden bepaald en/of nog niet in voldoende mate kan worden vastgesteld dat aan de gestelde voorwaarden is voldaan, dan wordt het volledige reeds ontvangen bedrag verantwoord onder de vooruit ontvangen bedragen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamotiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactie- kosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden in de staat van baten en lasten verantwoord en toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. De collectieaanwinsten, verkregen uit schenkingen, zijn opgenomen voor de verzekerde waarde.

4. ALGEMENE TOELICHTING

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate in de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De bate worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze wordt ontvangen.

Pensioen

De pensioenregeling voor het bij de Stichting werkzame personeel was t/m februari 2018 ondergebracht bij Aegon. Toezeggingen waren gedaan op basis van een middelloonregeling. M.i.v. 1 maart 2018 is de pensioenregeling ondergebracht bij Nationale Nederlanden. Toezeggingen zijn nu gedaan op basis van het beschikbaar premie stelsel. De pensioenregeling is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord in de staat van baten en lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement ('Museum Speelklok')

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2020 van Museum Speelklok is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Museum Speelklok.

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Museum Speelklok op basis van de grondslagen zoals beschreven in punt 4 'Algemene toelichting'.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 640 'Organisaties-zonder-winststreven'. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van Museum Speelklok en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 25 mei 2021.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Museum Speelklok in onze controleverklaring van 25 mei 2021.

Wij vestigen de aandacht op de paragraaf "benadrukking impact Covid-19" in bovengenoemde controleverklaring, waarin de impact van Covid-19 op Museum Speelklok uiteengezet is en de door het bestuur genomen maatregelen zijn toegelicht.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening op basis van de grondslagen zoals beschreven in punt 4 'Algemene toelichting'.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Amersfoort, 25 mei 2021

Auren Audit & Assurance Amersfoort B.V.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "A. (Andries) van Pijkeren RA".

A. (Andries) van Pijkeren RA